

We Lwowie, dnia 22. października 1904.

Aleg. 24!

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego
w przedmiocie pomnożenia liczby okręgów sanitarnych
na rok 1905.

Wysoki Sejmie!

Według przedłożonego sprawozdania Wydziału krajowego wynosi w roku bieżącym (1904) liczba zorganizowanych okręgów sanitarnych 142, rozłożonych w 68 powiatach w ten sposób, że trzy powiaty mają po 4 okręgi, 19 po trzy, 27 po dwa i 19 po jednym.

Sześć powiatów tj. brzozowski, dąbrowski, krośnieński, limanowski, mielecki i nowosądecki nie mają dotąd jeszcze zorganizowanych okręgów, akcyja jednak w tym kierunku jest w toku.

Co do pomnożenia okręgów na rok przyszły, to ukończone są już dochodzenia w sprawie zorganizowania okręgów w Zawoji, powiat Myślenice, w Rudkach powiat Rudki, w Jedliczu powiat Krosno, Olpinach pow. Jasło, Dobrowodach pow. Zbaraż, Grybowie, pow. Grybów i Tymbarku pow. Limanowa, w stadium zaś przygotowawczem znajduje się sprawa ewentualnego utworzenia okręgów w powiecie dąbrowskim, nowosądeckim, tarnobrzskim, rohatyńskim, wadowickim, trembowelskim, dobromilskim i żółkiewskim.

Nadto jest w toku sprawa utworzenia nowego okręgu w powiecie nowotarskim.

Okręgów nieczynnych w obecnej chwili jest 15, z tych na 10 rozpisany jest konkurs, obsadzenie jednej posady (Delatyn) odroczone z powodu utworzenia ekspozytury c. k. lekarza rządowego, któremu przydzielono do nadzoru gminy tegoż okręgu, w czterech zaś innych będzie rozpisany konkurs po ukończeniu dochodzenia w kierunku ustalenia siedziby, względnie mieszkania lekarza.

Oceny działalności lekarzy okręgowych sprawozdanie przedłożone nie zawiera. Pod tym względem odwołuje się Wydział krajowy na sprawozdanie swe z roku 1898, twierdząc, że szczegóły i zapatrywania Wydziału z tego czasu nie utraciły i dziś na aktualności.

Z uwagi jednak, że od czasu tego sprawozdania, upłynęło już lat sześć, że liczba okręgów w tym peryodzie powiększyła się o $\frac{1}{3}$ część, że zaszły wielkie zmiany w persolu lekarskim, przedłożenie takiego sprawozdania, któreby musiało za-

wierać nowe szczegóły o działalności lekarzy okręgowych, było bardzo pożądanem i na czasie, a to tem więcej, że obecnie jest w toku sprawa polepszenia bytu lekarzy i zabezpieczenia losu wdów i sierót.

Że Wydział krajowy nie przedłożył takiego sprawozdania tłómaczy sobie komisya poniekąd brakiem fachowego organu kontrolnego przy Wydziale.

Kontrolę nad lekarzami okręgowymi wykonywują dotąd jedynie c. k. krajowi inspektorzy sanitarni i to dorywczo przy sposobności lustracyj poszczególnych powiatów, boć nadzoru Wydziału krajowego nad pełnieniem obowiązków przez tychże lekarzy za pomocą „wydawanych zarządzeń“ za kontrolę chyba uważać nie można.

To też Wydział krajowy, jakkolwiek otrzymuje z powyższego źródła pochlebne relacye o działalności lekarzy okręgowych, odczuwa potrzebę ustanowienia własnego sanitarnego organu kontrolnego, na co komisya sanitarna w zasadzie się godzi — jest jednak zdania, że należałoby, jeżeli nie w pierw, to przynajmniej równocześnie z ustanowieniem ściślejszej kontroli uregulować sprawę polepszenia bytu tychże.

Tu zaznaczyć należy, że sprawa ta posunęła się nieco naprzód, gdyż Wydział krajowy do L. W. 98.201/904 przyszedł z wnioskiem wstawienia do preliminarza budżetu na rok 1906 kwoty 10.000 koron a to na zapomogi dla wdów i sierót pozostałych po lekarzach. Komisya sanitarna uważając to zarządzenie jako tymczasowe, jest zdania, że należy dążyć do ustawowego uregulowania tej kwestyi.

Z uznaniem podnieść tu należy, że jeden z powiatów, mający już trzy okręgi sanitarne (Dobromil), wyprzedził pod tym względem akcyę kraju, gdyż podwyższył swym lekarzom pensye, zapewnił im awans przez ustanowienie czteroleci i zabezpieczył im emeryturę a wdowom i sierotom odpowiednie zaopatrzenie. Powiat ten zarządzeniami powyższymi wskazał poniekąd drogę prowadzącą do uregulowania tej tak pozornie trudnej a tak żywej dla kraju sprawy.

Komisya sanitarna poprzestając na tych uwagach i opierając się na szczegółach w sprawozdaniu przytoczonych przekłada Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do aktywowania w r. 1905 okręgów sanitarnych w Tymbarku, Jedliczu, Rudkach, Olpinach, Dobrowodach, Grybowie i Zawoi, następnie w powiatach Dąbrowa, Nowy-Sącz, wreszeie ewentualnie w powiatach Tarnobrzeg, Rohatyn, Wadowice, Trembowla, Dobromil, Żółkiew i Nowy-Targ — a to w miejscowościach, które Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy.

III. Sejm zatwierdza wstawiony do preliminarza budżetu krajowego na rok 1905 w Rubr. III. p. 47 kredyt w kwocie 110.000 koron na pokrycie ryczałtów objazdowych, tudzież na subwencye przewidziane §. 12. ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17 Dz. u. kr. tak dla istniejących jak i nowo utworzyć się mających okręgów sanitarnych w r. 1905.

Petycyę Ls. 144 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i dalszego urzędowania.

Przewodniczący:

Gołuchowski.

Sprawozdawca:

Bednarski.